Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Верхнеачакская средняя общеобразовательная школа имени А. П. Айдак»
Ядринского района Чувашской Республики

Рассмотрена	***Согласовано***	***Утверждаю***
на заседании ШМО	***зам. директора по УВР***	***Директор***
Протокол №1	***________ С.В.Степанова***	***МБОУ «Верхнеачакская СОШ» им А П Айдак»***
от «30» августа 2022.	***от «30 » августа 2022г.***	***__________ Яжейкина Т.А.***
Руководитель ШМО		***Приказ №236 «30» августа 2022г.***
______Яжейкина С.В.		

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "ВЕРХНЕАЧАКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ А.П.АЙДАК" ЯДРИНСКОГО РАЙОНА ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Подписан: МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "ВЕРХНЕАЧАКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ А.П.АЙДАК" ЯДРИНСКОГО РАЙОНА ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
DN: ИНН=002119003186, СНИЛС=01464605429, ОГРН=1022102628877, STREET="ул. Ленина, 38а", E=vasosh@gmail.com, C=RU, S=Чувашская Республика - Чувашия, L=д. Верхние Ачаки, O="МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ""ВЕРХНЕАЧАКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ А.П.АЙДАК"" ЯДРИНСКОГО РАЙОНА ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ", G=Татьяна Анатольевна, SN=Яжейкина, T=директор, CN="МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ ""ВЕРХНЕАЧАКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА ИМЕНИ А.П.АЙДАК"" ЯДРИНСКОГО РАЙОНА ЧУВАШСКОЙ РЕСПУБЛИКИ"
Основание: Я являюсь автором этого документа
Местоположение: место подписания
Дата: 2022-11-07 11:04:51
Foxit Reader Версия: 9.7.1

Рабочая учебная программа по родному (чувашскому) языку для 2 класса на уровне начального общего образования

Составитель Белова Елена Михайловна,
учитель начальных классов высшей категории

Верхние Ачаки – 2022 г

1. ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЧУВАШСКИЙ ЯЗЫК»

Ачасенчен кĕтекен результатсем.

Пуплеве пур енлн аталантарнă май чĕлхене ансат тишкерме, терминсемпе усă курма вĕрентесси

Предметăн пайрам результачĕсем:

- ачасем алфавитри сас паллисене, вĕсен пĕлтерĕшĕсене, уçă тата хупă сасăсен уйрăмлăхĕсене, сăмахри уçă сасă çине пусăм ÿкни-ÿкменнине, сасăсем хытă тата çемçе пулнине, сăмахсене пĕр йĕркерен теприне мĕнле куçармаллине пĕлни;
- 35-40 сăмахлă текста каллиграфи тĕлĕшĕнчен тĕрĕс те таса, сас паллисене сиктерсе хăвармасăр, пăтраштармасăр пăхса çырни;
- 25-30 сăмахлă текста итленипе (диктант) çырма пĕлни;
- сăмаха сыпăклама, пĕр йĕркерен тепĕр йĕркене тĕрĕс куçарма;
- çемçе хупă сасăсене çырура тĕрĕс палăртма, вăрăм хупă сасăллă сăмахсене (программăра кăтартнисене) тĕрĕс çырни;
- çын ячĕпе хушаматне, ашшĕ ятне, выльăхсемпе чĕр чунсен уйрăм ячĕсене, хула, ял, урам, юханшыв ячĕсене пысăк сас паллипе пуçласа çырма пултарни;
- сăмахсен сасă тытăмне тишкерме (вĕсене сыпăклама, уçă тата хупă сасăсене, сасăсемпе сас паллисен йĕркине тата хисепне палăртма) пĕлни;
- япалана, унăн ĕçне, паллине пĕлтерекен сăмахсене ыйтăвĕ тăрăх ушкăнлама-пултарни;
- предложенин тĕп членĕсене – подлежащипе сказуемăя – тупма пĕлни;
- ыйтусем тăрăх ансат предложени членĕсем хушшинчи çыхăнăва палăртма вĕренни;
- предложение пысăк сас паллирен пуçласа çырма, ун вĕçне, интонацие кура, пăнчă, ыйту е кăшкăру палли лартма пĕлни;

30-45 сăмахлă текст тăрăх ыйтусене хуравласа изложени çырма;

2-3 предложениллĕ текст тума пултарни.

Харкамлăх результачĕсем

- тăван чĕлхене хаклама, хисеплеме хăнăхса пыни;
- кашни халăхăн хăйĕн чĕлхи, вăл ыттисенчен уйрăлса тăнине ăнланни;
- чĕлхепе кăсăкланма пуçлани, харпăр хăй пуплевне лайăхлатас кăм*ăл*-туйăм амаланни

Пур предмета та вĕрентнĕ май кĕтекен результатсем:

- пулăмсене тарăнрах ăнланма вĕренсе пыни
- ăнлавсене уçăмлама, ушкăнлама хăнăхса пыни
- тишкерÿ-пĕтĕçтерÿ, танлаштару хăнхĕвĕсем çирĕпленсе пыни

Предметăн пулас результачĕсем

Пĕлÿлĕх(познавательные) результачĕсем:

- çырнă чух мĕнле лармаллине тата çыру хатĕрĕсемпе мĕнле усă курмаллине пĕлни;
- таврари япаласене, пулăмсене тĕпчес ăнтăлав аталанни;
- таврари япаласемпе пулăмсем çинчен мĕн пĕлнине системăлани: «Тăван çĕр-шыв» ăнлава уçăмлани. Вăл çуралнă вырăн, тăван ял, тавралăх, хăй пурăнакан республика тата çĕр-шыв (Раççей) пулнине ăнланни, унăн культури, мухтавлă çыннисем çинчен пĕлни; çут çанталăк законĕсем, япаласемпе пулăмсем пĕр-пĕринпе çыхăнса аталаннине курни;
- тавралăх енĕсене, япалан вырăнне кăтартма, тавралăхри вырăнне палăртма пĕлни;
- япаласен пĕрпеклĕхне, уйрăмлăхне, вĕсем мĕнпе уйрăлса тăнине курма, палăртма пултарайни;
- ачан тавракурăмĕ анлăланни, çут çанталăкри пулăмсем, çулталăк вăхăчĕсем, çемье, чĕр чунсем, ачасен пурнăçĕ, ĕçĕ-хĕлĕ çинчен тĕплĕнрех пĕлни, тĕнче курăмĕ йĕркеленсе пыни;
- туйăм культури çивĕчленни, кирлĕ вăхăтра пулăшма, мĕн тумалла, мĕнле тумаллине тавçăра пуçлани;
- пысăк, пĕчĕк, тан уçлăха курни, логикăллă шайлаштарайни;
- вĕренÿ хатĕрĕсенче кирлĕ материала шыраса тупма пĕлни;
- вĕренÿ хатĕрĕсенче панă символсене, модельсене, схемăсене,паллăсене ăнланни;

Йĕркелӳ-хаклав(регулятивные) результачĕсем:

- тантăшĕсен тата харпăр хăй ĕçне тишкерейни тата пахалайни;
- тишкерӳ - пĕтĕçтерӳ ĕçне хăнăхни, пĕтĕмĕшлине пайсем çине уйăрма, пайĕсене пĕтĕçтерме пĕлни;
- тĕрĕс курма, япаласен уçлăхри вырăнне палăртма пултарни;
- хăйĕн ĕçне вĕрентекен, юлташĕсем хакланине йышăнни;
- вĕрентекен, класпа пĕрле палăртнă задачăна татса памалли тĕрлĕ майсем тупни;
- хăвăн шухăшна ăнлантарса парайни;
- йăнăша курма, пĕр-пĕрне йăнăш тăвасран асăрхаттарма вĕренни;
- ĕç йĕркине, мĕн хыççăн мĕн тумаллине, мĕншĕн ун пек тумаллине тавçăрни;
- ĕçĕн кашни тапхăрне вĕрентекен пулăшнипе хак парса пырайни;
- харпăр хăй ĕçне планлама пĕлни.

Хутшăну (коммуникативные) результачĕсем:

- шухăша тĕрĕс те уçăмлă, çыхăнуллă каласа пама тăрăшни;
- текстпа ĕçлеме пĕлни, вулани çинчен çыхăнуллă тата уçăмлă каласа пама тăрăшни;
- ачан пуплевĕ, йăнăша курма, пĕр-пĕрне йăнăш тăвасран асăрхаттарма вĕренни;
-пуплев культури аталанни: пĕр-пĕр япала, пулăм, ĕç çинчен çыхăнуллă, кирлĕ сăмахсемпе усă курса каласа пама пултарни; юлташпа, аслисемпе, ваттисемпе мĕн çинчен тата мĕнле сăмахсемпе усă курса калаçмаллине ăнкарни, кампа калаçнă чух, хăçан, мĕнле сăмахсемпе (сывлăх сунни, тав туни, сывпулашни) усă курмаллине тавçăрни;
- çывăх, хирĕçле, пĕр пĕлтерĕшлĕ, нумай пĕлтерĕшлĕ сăмахсен пĕлтерĕшĕсене тĕрĕсрех, тарăнрах ăнланни, вĕсен ретĕнче кирлине суйлайни;
- сăмахсен куçăмлă пĕлтерĕшне ăнланни;
- чăваш чĕлхинче сăмахсен предложенире çирĕп йĕрке пуррине ăнланни, ăна пуплевре тытса пырайни;
- каласа парассин тĕрлĕ тĕсĕсене (калав, сăнлав, уйлав) пĕлни. Вĕсен тытăмĕпе уйрăмлăхĕсене курма, калавăн тĕрлĕ тĕсне йĕркелеме пултарайни;
- калав темине, тĕп шухăшне палăртайни;
- хутшăну пуплев\ (диалог) тытăмне, унти предложенисен хăй евĕрлĕхне (ытларах тулли мар предложенисем) пĕлни. Диалог шалашĕ пĕр темăна, пĕр тĕп шухăша пăхăнса тăнине ăнланни. Майĕпен хутшăну пуплевне тĕрлĕ пуплев ситуацийĕсенче усă курма пултарни;
- ушкăнпа ĕçлеме пĕлни;
- сăмах йышĕ пуянланни;
- çынсем тĕрлĕрен шухăшлама пултарнине ăнланни.

Ача пуплевĕнчи тĕп ĕç - хĕлсене(тăнлассине, калаçассине, вулассине, çырассине) аталантарса пынипе пĕрлех тăван чĕлхе вĕрентнĕ чух çак тĕллевсене пурнăçламалла:

Вĕрентекенсен çынлăх туйăмĕсене вăйлатмалла, пурнăçа юратма, ырра шанса тăма тата хăйсене те ырă кăмăллă, сăпайлă пулма хăнăхтармалла;

Ачасем таврари пурнăç, этемпе çут çанталăк çинчен мĕн пĕлнине анлăлатмалла;

Ачасен çыхăнуллă тата сăнарлă шухăшлăвĕпе асне, асăмлас хевтине аталантармалла;

Вĕренӳ ĕç-хĕлне лайăхрах хăнăхтарса, унăн ăслайĕсене «алла илме» май туса памалла; вĕренӳ вăхăчĕпе перекетлĕ усă курма, харпăр хăй тĕллĕн ĕçлессин ансатрах мелĕсене чухлама вĕрентмелле;

Тăрăшуллă та тимлĕ вĕренме, пĕлӳпе пурнăç тĕслĕхĕсен çăл куçĕпе – кĕнекепе кăсăкланма хăнăхтармалла.

Вĕренекенсем çак ăслайсене хăнăхмалла:

45-50 сăмахлă текста каллиграфи тĕлĕшĕнчен тĕрĕс те таса, сас паллисене сиктерсе хăвармасăр, пăтраштармасăр пăхса çырма;

45-50 сăмахлă текста итленипе (диктант) çырма;

сăмаха сыпăклама, пĕр йĕркерен тепĕр йĕркене тĕрĕс куçарма;

çемçе хупă сасăсене çырура тĕрĕс палăртма, вăрăм хупă сасăллă сăмахсене (программăра кăтартнисене) тĕрĕс çырма;

çын ячĕпе хушаматне, ашшĕ ятне, выльăхсемпе чĕр чунсен уйрăм ячĕсене, хула, ял, урам, юхан шыв ячĕсене пысăк сас паллипе пуçласа çырма;

сăмахсен сасă тытăмне тишкерме (вĕсене сыпăклама, уçă тата хупă сасăсене, сасăсемпе саспаллисен йĕркине тата хисепне палăртма);
япалана, унăн ĕçне, паллине пĕлтерекен сăмахсене ыйту лартса тупма;
предложенин тĕп членĕсене – подлежащипе сказуемăя – тупма;
ыйтусем тăрăх ансат предложени членĕсем хушшинчи çыхăнăва палăртма;
предложение пысăк сас паллирен пуçласа çырма, ун вĕçне, интонацие кура, пăнчă, ыйту е кăшкăру палли лартма;
50-55 сăмахлă текст тăрăх ыйтусене хурвласа изложени çырма; пĕрлехи шухăшлă 2-3 предложени тума, вĕсене çырма.

Предметăн пайрăм результачĕсем:

- тăван чĕлхери тĕп сасăсене, хытă тата çемçе сасăсене сăмахра паллама, çырура палăртма пĕлни;
- сас паллисене, вĕсен çыхăнĕвĕсене, сăмахсене, предложенисене тĕрĕс евĕрлесе çырса илме, тĕрĕслеме вĕренни;
- уйрăм сăмахсене, 3-4 сăмахран тăракан, тытăмĕпе ансат предложенисене илтнĕ тăрăх çырма пултарни;
- чĕлхе пĕлĕвĕн ăнлавĕсемпе терминĕсене уçăмлани.

Харкам результатсем:

- ачасем Тăван çĕршыв, тăван халăх, тăван чĕлхе ăнлавсене ăша хывни: хăйсем хăш халăх ывăл-хĕрĕ пулнине ăнланни, вĕсен тăван халăха хисеплес туйăм амаланма пуçлани;
- ачасем таврари пурнăç, этем, çут çанталăк çинчен мĕн пĕлнине анлăлатни, тавракурăм йĕркеленсе пыни;
- харпăр хăйĕн тата тантăшĕсен ĕçĕ-хĕлне сăнас-хаклас ăслай-хăнăхусене алла илсе пыни.

Пур предметсене вĕрентнĕ май кĕтекен результатсем:

- ачасен шухăшлавĕ пур енлĕн аталанса, вĕсем тишкерӳ, пĕтĕçтерӳ, пĕтĕмлетӳ ĕçĕсене вĕренсе пыни;
- ачасен пуплевĕ пур енлĕн аталанса, вĕсем пуплев ĕçĕ-хĕлĕсене вĕренсе пыни;
- кĕнекепе ĕçлеме вĕренсе пыни.

Хутла вĕрентнĕ май ачасен универсаллă вĕренӳ ĕçĕсене йĕркелесси

Вĕрентӳ ĕçĕнче кашни предмет шалашĕнчех тĕп пахалăх тĕллевĕсене шута илсе ĕçлемелле. Хутла вĕрентес ĕçре вĕсем çаксем шутланаççĕ.

- ачасен нумай пĕлес-вĕренес, харпăр хăй ĕç-хĕлне йĕркелеме хăнăхас кăмăлне чĕртсе ярасси, аталантарасси;
- вĕсене хăйсен харкамлăхне ăнланма пулăшасси, таврари тĕнчене хăйне евĕр курма-йышăнма, харпăр хăй хăтланăшĕсене хак пама, йывăрлăхсене çĕнтерме вĕрентсе пырасси, вĕсен ăславлă мехелне аталантарасси;
- ачасене çынсем хушшинче çураçуллă пурăнма, ыттисене пулăшма хавас пулма, пĕтĕм этемлĕх пахалăхĕсене ăнланса ăша хума пулăшасси;
- ачасене вĕсем кашнийĕ хăйĕн тăван çĕршывĕн пĕчĕк гражданинĕ пулнине ăша хума пулăшасси;
- вĕренекенсене тавралăха, çут çанталăка, харпăр хăйне, сывлăхне упрама вĕрентесси.

<u>*Йĕркелӳ ĕçĕсем*</u> ачасене вĕрентӳ ĕç-хĕлне, унăн тапхăрĕсене (ĕç тĕллевне уçăмласси, планласси, ĕçе пурнăçласси, результачĕсене хакласси-пахаласси , тӳрлетесси) уçăмласа йĕркелеме хăнăхтарассипе çыхăннă. Ку вăл питех те кăткăс ĕç. Хутла вĕрентнĕ май çак хăнăхусем майĕпен йĕркеленсе пыраççĕ.

<u>*Универсаллă пĕлӳ ĕçĕсене*</u> йĕркелессипе çыхăннă хăнăхтарусем вĕрентӳ комплексĕн кашни компонентĕнчех тĕп вырăнта. Ыттисен тата хăйсен пуплевне тимлесе ачасем чĕлхен элеменчĕсене асăрхама, вĕсем пĕр-пĕринпе мĕнле çыхăннине курма хăнăхаççĕ. Пуплеври предложенисене, предложенири сăмахсене, сăмахри сасăсене уйăрни, каялла сасăсенчен сăмахсем, сăмахсенчен предложенисем, предложенисенчен текст калăпланă май вĕсем тишкерӳ, пĕтĕçтерӳ ĕçĕсене вĕренсе пыраççĕ.

Предметăн пайрăм задачисем:

- ачасен пуплевне пур енлĕн аталантарасси;
- çĕнĕ терминсемпе паллаштарасси, вĕсемпе усă курма хăнăхтарасси;
- тĕрлĕ енлĕ тишкерӳ вĕрентесси;
- капăшсене пĕрлĕхлĕ курма тата унăн пайĕсене палăртма хăнăхтарасси;
- ачасен вĕтĕ моторикине аталантарасси.

Харкам задачисем:

- ачасене шкул пурнăçне, йĕркесене, вĕренекен яваплăхĕсене ăнланма, ăша хывма, пурнăçласа пыма пулăшасси;
- пĕр-пĕринпе, аслисемпе кăмăллăн хутшăнма вĕрентсе пырасси;
- хутшăну тата пуплев этикетне малалла тăсасси;
- «çемье»: «йăх»: «ял-йыш» ăнлавсене уçăмлама, ăса хума пулăшасси.

Пур предметсене те вĕрентнĕ май пурнăçламалли задачăсем:

- вĕренӳ ĕç-хĕлĕн уйрăмлăхне ăша хума, задачисене алла илсе, пурнăçласа пыма пулăшасси;

- тантăшёсен тата харпăр хăй ĕçне сăнама, çитменлĕхсемпе ăнăçусене палăртма хăнăхтарса пырасси;
- пулăмсемпе япаласене, капăшсене тишкерме, танлаштарма, пĕр пеклĕхсемпе уйрăмлăхсене палăртма вĕрентесси.

В/РЕНЕКЕНСЕНЁЫХ+НУЛЛ+ ПУПЛЕВНЕ, ЁЫРУХ+Н+Х+В/СЕНЕ, Ч/ЛХЕНЕТИШКЕРМЕП/ЛНИНЕХАКЛАССИ

Программăн кашнипай.нчепалăртнă материалам.нлев.ренсепынинетăтăшах т.р.слесехакласатăмалла? Ачасенпрограммăра палăртнăăслай.сем: хăнăхăв.семпеп.л.в.семерипенехаталанса: =ир.пленсепымалла? В.сенет.р.слесси: хакласси – нумайенл.нтумалли .=? В.ренекенсенаталанушайнеаванп.лсетăни в.рент\=ехай.н .=некирл. улшăнусем к.ртмемайпарать: ачасенп.л.в.пеăслай.сенетив.=липехакланив.сенетăрăшарах в.ренмехистет: хавхалантарать?

П.л\семпеăслайсене: хăнăхусенет.р.слен.-хакланăчухв.рент\=. сăмахв.==.нтумаллихăнăхтарусемпе: =ыру .=.семпеусăкурать?

Тăванч.лхеурок.сенчеирттермелли =ыру .=.семшутнепу=ламăшклассенче =аксемк.ре==.% =ырсаилни: диктантсем (ăнлантару: асăрхаттару: курав: ăслав: т.р.слев: сăмахдиктанч.семт?ыт?те): изложенисемпесочиненисем?

Словарьдиктант.нчисăмахсенхисеп. =аплапулмалла% II класра 7 таран: III класра – 10_11: **IV класра – 12_14 сăмах.**

I класрит.пт.р.слев .=. _ =ырнăтататапичетлен. текста (12_15 сăмах) =ырсаилесси? Ёнахакланăчухсаспаллисене: в.сен =ырури .лкинетумап.лнине: =ырутик.сл.х.петасалăхнетатаунăнт.р.сл.хне (сас паллисенесиктерсехăварман-и: в.сенеурăххисемпеулăштарман-и: сăмахсене =ырсап.терн.-ит?ыт?те) шутаилмелле?

Т.р.слевдиктант.нчисăмахсенхисеп. II класрав.рен\ =ул.нпу=ламăш.нче 20–25 сăмах: в.=.нче 30–35 сăмах: III класрав.рен\ =ул.нпу=ламăш.нче 35–40 сăмах: в.=.нче 45–50 сăмах: **IV класрав.рен\ =ул.нпу=ламăш.нче 50–55: в.=.нче 60–65 сăмахпулмалла?**Диктанттекст.нчев.ренменорфограммăсемпулмалламар?

Изложенисем:т.пренилсен: **в.рент\ .=.семпулмалла?**Изложениваллитекстсуйланăчухунăнпахалăхне: в.рент\ т.ллев.сенееплерехтив.=тернинепăхмалла?
Т.р.слевизложений.сент.с.семерипенкăткăсланмалла?

Пу=ламăшклассенчеирттерекенсочиненисем – п.т.мпехв.рент\ .=.сем: в.семпеачасен =ырухăнăхăв.сенехакласт.ллевпеусăкурмалламар?

Кашниурокрахачасенев.рен\ к.некипеусăкурма: кирл. темăна: правилăна: хăнăхтарăвахăвăртшырасатупма: хăнăхтарурам.нхушниней.ркипетумав.рентсепымалла? +авăнпекехв.сенехăйсемпурнă=ланăхăнăхтарум.нтумакирлине: м.нев.рентнинеăнкармахистемелле?
Ачасенев.рен\рехавхалантарастесетăванч.лхеурок.сенчет.рл.ренв.рент\ вăййи: вăйăллăхăнăхтарусем (сăмахка=мăшсемпешарадăсем: ребуссемшутлани: сăмахсемшырасатупни: тăвансăмахăнвăрттăнлăхне: кун-=улнекăтартаканп.ч.ккалавсеневуланит?ыт?те) й.ркелемелле? В.семачасентимл.хне \стерме: ывăннинесирсеяма: в.рен\ тухă=непысăклатмапулăша==.? Уроктытăм. п.рев.рл. пулник.=.нкласриачасенечасывăнтарать? Унтанхăтăлмашкăнурокат.рл. .= к.ртсечеретлентермелле% кала=у: ч.лхесăнав.-тишкер.в.: к.некепетататетрадьпе .=лени: классхăми =ине =ырни: грамматикавăййисемирттернит?ыт?те?

+ир.плетн. в.рент\ план. пу=ламăшшкултатăванч.лхев.рентме I-IIклассенчеэрнере 5 сехет: III_IV классенче 6-шарсехетуйăрнă? I класраэрнеретёватёуроквулама-=ырмав.рентмеллисем: п.ри – литературавулав.нурок.? Пуплевеаталантарас .= кашниурокрахпулсапымалла? II класрач.лхеурок.семваллите: литературавулав.нурок.семваллитевётамран 2-шерсехетпалăртмалла? III_IV классенчеч.лхеурок.семваллиэрнере 2:5 сехет: литературавулав.нурок.семвалли 2:5-

шерсехетпалăртмалла? Класстулаш.нчивулавтатаăславлă =ыруурок.семик. эрнереп.рерпулмалла?

С=махпакаласахуравланинехакламалливиёесем

С=махпакаласахуравлаттарнипуёлам=шклассенчиачасенп\л\в\сене, =слай\семпех=н=х=в\сенехакламалличикирл\ мелсенченп\ри. Хурав=нёакен\сенешутаилмелле: а) в\ренн\ материалатуллинтатат\р\скаласапани; =) материала =нланниншай\; б) й\ркипе, ёых=нулл=нкаласапани, пуплевкультури.

«5» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекеначапрограмм=риматериала =нланса, туллин, т\р\сп\лнинек=тартать, х=йкаланинет\сл\хсемпеёир\плетсепарать; с=махсемпепредложенисенех=йт\лл\нтатат\р\стишкерет, в\рентъё\ с\нн\ текстрахаличченв\ренн\ грамматикапул=м\сене, с=махсенем\нлеёырмаллине, предложениричар=нупаллисенс=лтавнет\р\с =нлантарать: й\ркипе, ёых=нулл= каласахуравлать, пуплевй=н=ш\семпачахтумастье 1 й=н=шранытлатумастьпулсан.

«4» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекенхурав\ «5» палл=пахакламалливиёесенетив\ётерет, анчахв=лправил=сенеёир\плетмеилн\ т\сл\хсенче 1–2 й=н=шт=вать, в\сенех=ехев\рентъё\ пул=шнипеё=м=лл=нахтърлетет; каласапан= чух 1–2 п\ч\кй=н=шт=ватьпулсан.

«3» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекенматериалап\т\м\шле =нланать, анчахтуллинхуравлаймасть, в\рентъё\ пул=шнипеёёкаласапамапултарать; текстатишкерн\ чухуйр=мй=н=шсемт=вать, в\сенев\рентъё\ ыйтусемпанипеёеётърлетет; правил=сенехаркамт\лл\нт\сл\хсемпеёир\плетсепараймасть, ку \ёев\рентъё\ хушмаыйтусемпарсанёеёпурн=ёлайрать; ёых=нулл= каласапараймасть, каласапан= чухтемиёей=н=шт=ватьпулсан.

«2» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекенматериалап\т\мпехеун=нчикирл\ пайнеп\лмест, каласапан= тататекстпа \ёлен\ чухнепыс=кй=н=шсемт=вать, в\сенев\рентъё\ пул=шнипететърлетейместпулсан.

Ёыру \ё\сене (тасатаилемл\ ёырни, диктант) хакламалливиёесем

Ачасенп\л\в\сене, =слай\семпех=н=х=в\сенекулленхитатап\т\м\шлет\р\слев \ё\семирттерсехакламалла.

1 класраачасенп\л\в\сене, =слай\семпех=н=х=в\сенех=н=хтарусемпурн=ёлаттарсакуллент\р\слесет=малла.

Букварьтапх=р\нчиёыру \ё\семик\ т\рл\ пулаёё\. П\рисем – в\ренн\ п\ч\ктатапыс=ксаспаллисене, сып=ксене, ансат, к\скепредложенисенеалёыр=внеев\рлесеп=хсаёырасси. Куёыру \ё\семытларахчухне «Ёырутетрач\пе» \ёлессипеёых=наёё\. Теприсем – пичетлен\ с=махсене, предложенисене, текстсенеалёыр=внекуёарасси. Кунпект\р\слемеллиёыру \ё\сем 1-м\ш–3-м\шч\р\ксенчеп\рер, 4-м\щч\р\креикк\ ирттермелле.

II - IVклассенчекуллентатап\т\м\шлеирттермеллит\р\слевёыру \ё\семшутнеёырсаилни, т\рл\рендиктант (в\семпеп\рлехпуплеветишкермеллихушма \ёсемтепулаёё\), изложеник\реёё\.

I – IVклассенчесочиненив\рентмеллеёеёёыртараёё\. Ч\лхетишкер\в\пеёых=нн= хушма \ёсемпеп\рлеирттерн\ ёыру \ёнеик\ палл=пахаклаёё\: п\ринпе – ёырсаилниш\н, тепринпе – ч\лхетишкер\в\ш\н.

IIкласранпуёласатасатаилемл\ ёырассинх=н=х=в\сенетет\р\слесехт=малла. Хакласкритерисеншутнекаллиграфинёаквиёисемк\реёё\: сас паллисен \лкисенеп=смас=р, уё=мл=н, п\рпеквиёелл\ чал=штарсаёырни, в\сенёълл\ш\ танпулни, й\рсенхул=н=ш\, саспаллисемс=махсемхушшинчихуш=, п\рпекки, яланахп\решкелтатаёител\кл\ х=в=ртл=хпаёырни.

«5» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекеначан \ё\ каллиграфинормисенетив\ётерет, ёырурап\р-ик\ пыс=кахмарёитменл\хпулмапултарать.

«4» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекеначаёыр=в\ виёесенченп\рнетив\ётермест (п\решкелчал=штарсаёырман, сас паллисем, с=махсемхушшинчеп\рпекл\хёукт.ыт.те), 1–2 пыс=кахмарёитменл\хпур.

«3» палл=ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекенёыр=в\ каллиграфивиёисенчен 1–2-шнетив\ётерейместь (сас паллисенеп\решкелчал=штарманни, х=ш-п\рсас паллисен

\лкиуё=млахмарри, сас паллисенёълл\ш\пехул=н=ш\ п\решкелмаррит.ыт.те), 1–2 пыс=кахмарёитменл\хпур.
«2» палл= ёак=нпекчухнелартмалла: в\ренекеначанёыр=в\ каллиграфивиёисенченчылай=шнетив\ётермест.

Пыс=кахмарй=н=шсемшутнеёаксемк\реёё\:

1) х=ш-п\рсас паллисенет\р\смарёырни;
2) пыс=ктатап\ч\ксас паллисенеп\рй\рёинчеёырманни;
3) х=ш-п\рсас паллисенет\р\сёых=нтарманни;
4) й\ртенёъленеллееаялаллатухсаёырни;
5) ытлашшишултраев\т\ ёырни;
6) х=ш-п\рт\лтесас паллисенеп\решкелчал=штарсаёырманни, сас паллисем, с=махсемхушшинчихуш= п\рпекпулманни;
7) х=ш-п\рсас паллисент=ррингчипалл=сене, ёек\лсенеп=ссаёырни.

Ачатун= чылайй=н=шът-пъаталан=в\пеёых=нн= пулсан, яп=храхёырн= \ёе «3» палл=пахакламалла.

КувиёесемпеIIкласратасатаилемл\ ёырмаллиуроксенчепурн=ёлан= \ёсенетатаII - IVклассенчеятарласаирттерн\ т\р\слев \ё\сенехаклаёё\. Ч=вашч\лхиурок\сенчетасатаилемл\ ёырмав\ренмеллиминутсенчеирттерн\ п\ч\к \ёсенеятарл= палл=семпехакламаёё\.

Т\р\слев \ё\сенев=лекутем=нав\ренн\ майев\ренсеп\терсенирттереёё\. В\сеншуч\ тем=нав\ренесйыв=рл=хранкилет. П\т\м\шлет\р\слев \ё\сенеытларахв\ренъч\р\к\, ёурёул\ в\ё\нче (анчахюлашкикунсенчемар!) ирттереёё\.

Диктант ёыртарма (ёырса илтерме) ытларах чухне ёых=нулл= текст илмелле.

1 класра ёырса илмелли материал=н кал=п=ш\ в\ренъ ёул\ т=ршш\пе ерипен ъссе пымалла. Малтанхи в=х=тра 2-3 пыс=к тата п\ч\к сас палли, 2-3 сып=к, 2-3 с=мах е 2-3 с=махран т=ракан предложении ёыртармалла. В\ренъ ёул\ в\ё\нче ёырса илмелли текст кал=п=ш\ 15 с=маха ёитмелле.

II—IV классенче диктант тата =ырса илмелли текст кал=п=ш\ ёак=н пек пулмалла:

Классем	Ч.р.ксем			
	I	II	III	IV
II	20-25		30-35	
III	35-40		45-50	
IV	50-55		60-65	

Т.р.слев .=.сем ирттермелли вёхёта =апларах уйёрмалла% 1 класра – 10-15 минут: **II—IV классенче** – 20-25 минут: хушма .=семпе п.рле% 1 класра – 25-30: **II—IV классенче** – 35-40 минут?

1 класра =ыру .=.сене сёмахпа каласа =е= хакла==.? +ырса илнинче ача 5 йёнёшран ытла туман пулсан: ку .= вётам шутланать?

II–IV êëàññåí÷å äèêòàíòà =àê âè=åïå õàêëàìàëëà%

«5» ïàëëë =àêëí ïåê ÷óõíå ëàðòìàëëà% ача орфографипе пунктуаци йёнёш.сем пачах туман: орфографисене т\рлетмен: êàëëèãðàôè âè=èñåíå ïëõëíñà (ñàñ ïàëëèñåí .ëêèñåíå ó=ëìëë:ï.ðåøêåë ÷àëëøòàðñà ò?ûò?òå) =ûðíë: àí÷àõ óéðëì =èòìåíë.õñåì
(ñèêòåðñå õëâàðíë ñàñ ïàëëèñåíå ê.ðòñå ëàðòíè: ñàñ ïàëëè .ëêèíå ò\ðëåòíè ò?ûò?òå) ïóð ïóëñàí?

«4» ïàëëë =àêëí ïåê ÷óõíå ëàðòìàëëà%=ûðó .=.í÷å îðôîãðàôè йëíëø.ñåì 2: ïóíêòóàöè éëíëø. 1 ûòëà ìàð:å 1 îðôîãðàôè: 2 ïóíêòóàöè éëíëш.: .=å òèðïåéë. =ûðíë: àí÷àõ òåìè=å =.ðòå êàëëèãðàôè вè=èñåíå òèâ.=òåðìàí: ï.ð-ï.ð îðôîãðàììëíà ò\ðëåòíè ïóð ïóëñàí?

«3» ïàëëë =àêëí ïåê ÷óõíå ëàðòìàëëà% орфографипе пунктуаци йёнёш.сем 6-ран ытла мар: диктантра (вариантсем) îðôîãðàôè йëíëø.ñåì 3-рен 5-е =ити: пунктуаци йёнёш.сем 3 таран: е 4 îðôîãðàôè: 2 ïóíêòóàöè: 5 орфографи: 1 ïóíêòóàöè éëíëш.: .=å òèðïåéс.р: êàëëèãðàôè вè=èñåíå пёхёнса =ырман тата т.рл. îðôîãðàììëíà ò\ðëåòíè 1-2 ïóëñàí?

«2» ïàëëë =àêëí ïåê ÷óõíå ëàðòìàëëà% диктантра орфографи йёнёш.сем 6: пунктуаци йёнёш. 3-4-ран ытла: .=å òèðïåéс.р: êàëëèãðàôè вè=èñåíå пёхёнса =ырман: 3-4 ò\ðëåòíè ïóð ïóëñàí?

Äèêòàíòðà =àêñåíå éëнëø òåñå øóòëàìàëëà%

à) ñëìàõà îðôîãðàôè ïðàâèëèñåíå ïëññà =ûðíè: ñàñ ïàëëèñåíå ñèêòåðñå õëâàðíè: ñàñ ïàëëèñåíå å ñëìàõ ñûïëê.ñåíå ûëìàøòàðñà ëàðòíè: ï.ð ñëìàõà òåï.ð ñëìàõïà óëëøòàðíè*

ë) â.ðåíí. ïðàâèëëñåíå ï.ëìåííèïå ÷àðëíó ïàëëè ëàðòìàí å ò.ð.ñ ìàð ëàðòíë ïóëñàí?

Äèêòàíòðà =àêñåì éëíëø øóòëàíìà==.%

à) êó òàðàí÷÷åí â.ðåíìåí îðôîãðàôè òàòà ïóíêòóàöè ïðàâèëèñåìïå =ûõëíìàí éëíëøñåì (êóí ïåê ñëìàõñåíå êëàññ õëìè =èíå =ûðñà êëòàðòìàëëà)*

ë) ïðåäëîæåíè â.=.í÷å ï.ð õóò÷åí ïëíчë ëàðòìàñëð õëâàðíë: òåï.ð ïðåäëîæåíè ïó=ëàìëøíå ïûñëê ñàñ ïàëëèïå =ûðíë ïóëñàí*

á) òåêñò øóõëøíå óëëøòàðìàñëð ï.ð ñëìàõ âûðëííå òåï.ð ñëìàõ óëëøòàðñà =ûðíë ï.ð ò.ñë.õ êëíà ïóëñàí?

+àêñåíå ï.ð éëíëø òåñå øóòëàìàëëà%

à) ò.ð.ñ ìàð =ûðíë ñëìàõ èê. å òåìè=å õóò÷åí ò.ë ïóëñàí: =àâ ïðàâèëëïà =ûõëííë éëíëøà òåï.ð ñëìàõðà òà òóíë ïóëñàí: â.ñåíå ï.ð éëíëø òåñå øóòëàìàëëà*

ë) ïûñëêàõ ìàð èê. =èòìåíë.õå (êëëòëêà) ï.ð éëíëø òåñå øóòëàìàëëà?

Текста =ырса илнине хакламалли ви=есем

Текста =ырса илсе пурнё=ламалли =ыру .=.сен шутне в.рен\ к.некинчи тата класс хёми =ине =ырса панё хёнёхтарусем к.ре==.? В.сене ача м.нле пурнё=ланине =ак таблицёри ви=есене шута илсе =апларах хакламалла? Таса та илемл. =ырассине тата пысёках мар йёнёшсене (=итменл.хсене) шута илсе хакласси диктанта хакланё пекех пулмалла? Текста =ырса илнине хакланё чухне орфографипе пунктуаци йёнёш.сене пёрле илсе шутла==.?

Паллăсем	Орфографипе пунктуацицăнăшĕсен шучĕ		
	IIкласра	**III**класра	**IV**класра
«5»	йăнăш çук	йăнăш çук	йăнăш çук
«4»	1-2 йăнăш, 1 тӳрлетни	1 йăнăш, 1 тӳрлетни	1 йăнăш, 1 тӳрлетни
«3»	3 йăнăш, 1 тӳрлетни	2 йăнăш, 1 тӳрлетни	2 йăнăш, 1 тӳрлетни
«2»	4 йăнăш, 1-2 тӳрлетни	3 йăнăш, 1-2 тӳрлетни	3 йăнăш, 1-2 тӳрлетни

Словарь диктантне хакламалли ви=есем? Словарь диктантне сёмахсене т.р.с =ырма в.рентес т.ллевпе куллен ирттермелле? Сёмахсен п.лтер.ш. ачасемш.н ёнланмалла пултёр? Словарь диктанч.н калёпёш. =акён пек пулмалла: **II** класра - 7 сёмах: III класра - 10-11 сёмах: IV класра – 12-14 сёмах

Словарь диктантне =ак ви=есемпе хакламалла%

«5» паллё — диктантра п.р йёнёш та =ук пулсан!*

«4» паллё — диктантра **1** йёнёш: **1** т\рлетни пулсан*

«3» паллё — диктантра 2 йёнёш: **1** т\рлетни пулсан*

«2» паллё – диктантра 3-5 йёнёш пулсан*

«1» паллё — диктантра 6 йёнёшран ытла пулсан?

Изложенисемпе сочиненисене хакламалли ви=есем? В.ренекенсене шухёша =ыхёнуллён й.ркелесе =ырма хёнёхтарас тесе II—IV классенче в.рентсе =ыртармалли изложенисемпе сочиненисем кашни 2 эрнере п.рре ирттермелле: кашни .=е =ыртарма п.рер сехет уйёрмалла?

II – IIIклассенче т.р.слев изложенине в.рен\ =ул. в.=.нче п.рер: **IV**класра – пур\ 2 ирттермелле. Изложени тексч.н калёпёш. диктантран 15-25 сёмах ытларах пулмалла? Сочинени калёпёш. сахалтан та **II – III**классенче 0:5 – 1 страница (8-9 предложени е 55-60 сёмах): **IV**класра 10-11 предложени (65-75 сёмах) таран пулмалла.

П.т.м.шле илсен: изложенипе сочинение II—IV **классенче =апла хакламалла:**

«5» паллё - автор текстне т.р.с тата =ыхёнуллё =ырса кётартнё (изложени) шухёш темёпа кил.ш\лл.н: =ыхёнуллён аталанса пырать: факт йёнёш.сем =ук: сёмах йыш. пуян: пуплев т.л.ш.нчен текста т.р.с те палёртуллё хайланё пулсан?

Т.р.с =ырнёшён% орфографипе пунктуаци йёнёш.сем =ук: 1-2 т\рлетни пулма пултарать?

«4» паллё - автор текстне =ител.кл. тарн туллин =ырса кётартман (изложени): темёна у=са панё: анчах уйрём вырёнсенче шухёш =ыхёнёв. татёлса кайни: т.р.сех мар =ырни тата пуплев =итменл.х.сем пур? Пуплев т.л.ш.нчен п.т.мпе 3 йёнёшран ытла мар: содержанипе тунё йёнёшсем 3 таран пулсан?

Т.р.с =ырнёшён: 2 орфографи: 1 пунктуаци йёнёш.нчен ытла мар е 1 орфографи: 2 пунктуаци йёнёш. тунё: п.р-п.р орфограммёна т\рлетни пур пулсан? (В.ренн. правилёсемпе тунё йёнёшсене =е= шутламалла?)

«3» паллё - автор текст.нчен кёштах пёраннё (изложени): темёпа кил.ш\лл. тата =ыхёнуллё =ырман: 2-3 предложение т.р.сех й.ркелеймен: сёмах йыш. чухён: пуплев т.л.ш.нчен =итменл.хсем пур: шухёш аталанёв.нче (содержанире): текста й.ркелессинче тата пуплевре йёнёшсем п.т.мпе 5 таран пулсан?

Т.р.с =ырнёшён: 3-5 орфографи йёнёш. таран: вариантсем% 3 орфографи: 2-3 пунктуаци йёнёш.: е 4 орфографи: 2 пунктуаци: е 5 орфографи: 1 пунктуаци йёнёш. тунё: т.рл. орфограммёсене т\рлетни 1-2 пулсан?

Самахпа каласа хуравланине хакламалли висесем

Веренкенсен сыхёнулла пуплевне =ыру хёнёхёв.сене ч.лхене тишкерме п.лнине хакласси

Сёмахпа каласа хуравлаттарни ачасен п.л.в.сене аслай.семпе хёнёхёв.сене хакламалли чи кирл. мелсенчен п.ри. Хуравён =ак ен.сене шута илмелле

а) в.ренн. материала туллин тата т.р.с каласа пани

ё) материала ёнланнин шай.

б) й.ркипе =ыхёнуллён каласа пани пуплев культури

«5» паллё =акён пек чухне лартмалла- в.ренекен ача программёри материала ёнланса туллин т.рес п.лнине кётартать хёй каланине т.сл.хсемпе =ир.плетсе парать сёмахсемпе предложенисене хёй т.лл.н тата т.р.с тишкерет в.ренту=. с.нн. текстра халиччен в.ренн. грамматика пулём.сене сёмахсене м.нле =ырмаллине предложенири чарёну паллисен сёлтавне т.р.с ёнлантарать й.ркипе =ыхёнуллё каласа хуравлать пуплев йёнёш.сем пачах тумасть е 1 йёнёшран ытла тумасть пулсан

«4» паллё =акён пек чухне лартмалла- в.ренекен хурав. «5» паллёпа хакламалли ви=есене тив.=терет анчах вёл правилёсене =ир.плетме илн. т.сл.хсенче 1-2 йёнёш тёвать в.сене хёех е в.ренту=. пулёшнипе =ёмёллёнах турлетет каласа панё чух1-2 п.ч.к йёнёш тёвать пулсан.

«3»паллё =акён пек чухне лартмалла- в.ренекен материала п.т.м.шле ёнланать анчах туллин хуравлаймасть в.ренту=. пулёшнипе =е= каласа пама пултарать текста тишкерн. чух уйрём йёнёшсем тёвать в.сене в.ренту=. ыйтусем панипе =е= турлетет правилёсене харкам т.лл.н т.сл.хсемпе =ир.плетсе параймасть ку .=е в.ренту=. хушма ыйтусем парсан =е= пурнё=лайрать =ыхёнуллё каласа параймасть каласа панё чух теми=е йёнёш тёвать пулсан.

«2» паллё =акён пек чухне лартмалла-в.ренекенматериала п.т.мпех е унён чи кирл. пайне п.лмест каласа панё тата текстпа .=лен. чухне пысёк йёнёшсем тёвать в.сене в.ренту=. пулёшнипе те турлетеймест пулсан.

«1» паллё =акён пек чухне лартмалла-в.ренекен ача в.ренн. материала пачах та п.лмест пулсан.

В.ренн. т.п правилёсемпе тата теори материал.пе =ыхённё хёнёхтарусенче тунё йёнёшсем уйрёмах пысёк йёнёшсем шутлана==.. В.сен шутне правилёсене ёнланмасёр чухёммён каласа пани хёйсен т.сл.х.семпе =ир.плетменни кала=ура =ырура усё курма п.лменни к.ре==..

Паллаштарас т.ллевпе =е= прграммёна к.ртн. материала ача п.лнине т.р.слеме кирл. мар

+ыру .=.сене (таса та илемл. =ырни диктант) хакламалли ви=есем

Ачасенп.л.в.сене аслай.семпе хёнхёв.сене кулленхи тата п.т.м.шле т.р.слев .=.сем туса хакламалла

2 класра куллен тата п.т.м.шле ирттермелли т.р.слев =ыру .=.семшутне =ырсаилни диктант к.рет таса та илемл. =ырасси хёнёхёв.сене т.р.слесе тёмалла Хаклас критерисем шутне каллиграфин =ак ви=исем к.ре==.-саспаллисен .лкисене пёсмасёр у=ёмлён п.рпек ви=елл. чалёштарса =ырни в.сен =\лл.ш. тан пулни й.рсен хулёнёш. Саспаллисем сёмахсем хушшинчи хушё п.р пек пулни яланах п.решкел тата =ител.кл. хёвёртёхпа =ырни

«5» паллё =акён пек чухне лартмалла-в.ренекеначан .=. каллиграфи нормисене тив.=терет =ырура п.р- ик. пысёкахмар =итменл.х пулма пултарать

«4» паллё =акён пек чухне лартмалла-ача =ырёв. ви=есенчен п.рне тив.=термест(п.решкел чалёштарса =ырман саспаллисем хушшинчи п.рпекл.х =ук тата) 1-2 пысёкахмар =итменл.х пур

«3» паллё =акён пек чухне лартмалла-ача =ырёв. Каллиграфи ви=исенчен 1-2 –шне тив.=терейместь (саспаллисене п.решкел чалёштарманни хёш-п.р саспаллисен .лки у=ёмлахмарри саспаллисен =\лл.ш.пе хулёнёше п.решкел марри)1-2 пысёках мар =итменл.х пур

«2» паллё =акён пек чухне лартмалла-ачан =ырёв. Каллиграфи ви=исенчен чылайёшне тив.=терейместь

«1» паллё =акён пек чухне лартмалла-в.ренекен =ырёв. пит. Тёрлавсёр илемл. мар унта т\рлетн. Таса мар вырёнсем нумай

Пысёках мар йёнёшсем шутне =аксем к.ре==. -

1) хёш-п.р сас паллисене т.р.с мар =ырни
2) пысёк тата п.ч.к сас паллисене п.р =инче =ырманни
3) хёш- п.р сас паллисене т.р.с мар =ыхантарманни
4) й.ртен =\лелле е аялалла тухса =ырни
5) ытлашши шултра и в.т. =ырни
6) хёш- п.р т.лте сас паллисене п.решкел чалёштарса =ырманни сас палисем сёмахсем хушшинчи хушё п.р пек пулманни
7) хёш- п.р сас паллинсен тёрринчи паллёсене =ек.л.сене пёсса =ырни

Т.р.слев .=.сене вёл е ку темёна в.ренн. май е в.ренсе п.терсен ирттере==.. В.сен шуч. темёна в.ренес йывёрлёхран килет. П.т.м.шле т.р.слев .=.сене ытларах в.рен\ ч.р.к. =ур =ул. в.=.нче

(анчах юлашки кунсенче мар!) ирттере==.

2-м.ш класра диктант тата =ырса илмелли текст калёпёш. =акён пек пулмалла

	1-м.ш ч.р.к	2-м.ш ч.р.к	3-м.ш ч.р.к	4-м.ш ч.р.к
2 класс	20-25	20-25	30-35	30-35
3 класс	35-40	35-40	45-50	45-50
4 класс	50-55	50-55	60-65	60-65

Диктанта =ак ви=епе хакламалла-

«5»паллё =акён пек чухне лартмалла- ача орфографипе пунктуаци йёнёш.сем пачах туман орфограммёсене т\рлетмен каллиграфи ви=исене пёхёнса (саспаллисен .лкисене у=ёмлё п.решкел чалёштарса тата ытте)=ырнё анчах уйрём =итменл.хсем (сиктерсе хёварнё сас паллисене к.ртсе лартни саспаллисен .лкисенет\рлетни тата ыт те)пур пулсан

«4» паллё =акён пек чухне лартмалла- =ыру .=.нче орфографи йёнёш.сем 2пунктуаци йёнёш. 1 ытла мар е 1 орфографи 2 пунктуаци йёнёш. .=е тирпейл. =ырнё анчах теми=е =.рте каллиграфи ви=исене тив.=термен п.р-п. р орфограммёна т\рлетни пур пулсан.

«3» паллё =акён пек чухне лартмалла- орфогафипе пунктуаци йёнёш.сем 6- ран ытла мар

«2» паллё =акён пек чухне лартмалла- орфографи йёнёш.сем 6 пунктуаци йёнёш. 3-4 –ран ытла. е тирпейс.р каллиграфи ви=исене пёхёнмасёр =ырнё 3-5 т\рлетни пур пулсан

Текста =ырса илнине хакламалли ви=есем.

Текста =ырса илсе пурнё=ламалли =ыру .=.сен шутне в.рен\ к.некинчи е класс хёми =ине =ырса панё хёнёхтарусем к.ре==..
«5»- йёнёш =ук
«4»- 1-2 йёнёш 1 т\рлетни
«3»- 3йёнёш 1 т\рлетни
«2»- 4йёнёш 1-2 т\рлетни.
Словарь диктантне хакламалли ви=есем
Словарь диктантне сёмахсене т.р.с =ырма в.рентес т.ллевпе куллен ирттермелле Диктант калёпёш.-2класра- 7 сёмах 3 класра 10-11 самах 4 класра 12-14 самах
Сак ви=есемпе хакла==.-
«5»-йёнёш =ук
«4»- 1йёнёш 1 т\рлетни
«3»- 2йёнёш 1 т\рлетни
«2»-3-5 йёнёш

Сочиненипе изложение 2-4 мĕш класра сапла хакламалла:
«5»паллă- автортекстнетĕрĕстатаçыхăнуллăçырсакăтартнă(изложени), шухăштемăпакилĕшӳллĕн, çыхăнуллăн аталансапырать, фактйăнăшĕсемçук, сăмахйышĕпуян, пуплевтĕлĕшĕнчентекстатĕрĕстепалăртуллăхайланăпулсан.
Тĕрĕсçырнăшăн : орфографипепунктуациийăнăшĕсемçук, 1-2 тӳрлетнипулмапултарать.
«4»паллă- автортекстнеçителĕклĕтарантуллинçырсакăтартман(изложени) , темăна уçса панă, анчахуйрăмвырăнсенчешухăшçыхăнăвĕтатăлсакайни, тĕрĕсехмарçырнитатапуплевçитменлĕхĕсемпур.Пуплевтĕлĕшĕнченпĕтĕмпе 3 йăнăшранытламар, содежанипетунăйăнăшсем 3 таранпулсан.
Тĕрĕсçырнăшăн: 2 орфографи, 1 пунктуацийăнăшĕнченытламар е 1 орфографи, 2 пуктаци йăнăшĕтунă, пĕр-пĕрорфограммăна тӳрлетнипулсан.(Вĕреннĕправилăсемпетунăйăнăшсене çеç шутламалла.)
«3»паллă- автортекстĕнченкăштахпăрăннă(изложени), темăпакилĕшӳллĕтатаçыхăнуллăçырман, 2-3 предложениетĕрĕсехйĕркелеймен, сăмахйышĕчухăн, пуплевтĕлĕшĕнченçитменлĕхсемпур, шухăшаталанăвĕнче (содержанире), текстайĕркелессинчетатапуплеврейăнăшсемпĕтĕмпе 5 таранпулсан.
Тĕрĕсçырнăшăн: 3-5 орфографийăнăшĕтаран, вариантсем: 3 орфографи, 2-3 пунктуацийăнăшĕ, е 4 орфографи, 2 пунктуаци, 5 орфографи, 1 пунктуаци йăнăшĕтунă, тĕрлĕорфограммăсене тӳрлетни 1-2 пулсан.

«2»паллă- ĕçетематăрăхçырман, автортекстĕнченчылайпăрăнсакайнă(изложени), текстатĕрĕсех мар ăнланнăвырăнсем (фактйăнăшсем, йĕркеллĕ, çыхăнуллăçырман, уйрăмпайсемхушшинчеçыхăнулăхçук, сăмахйышĕчухăн. Текстататапуплевейĕркелесенĕпе 6 çитменлĕхпейăнăшсемпурпулсан.
Тĕрĕсçырнăшăн: 6-ранорфографийăнăшĕытла, пунктуацийăнăшĕсем 3-4 –ранытла, тĕрлĕорфограммăсене тӳрлетни 3-5 пур пулсан.
Асăрхаттарни: пултарулăхĕçĕсенехакланăчухнетасатаилемлĕçырнине, каллиграфи виçисенееплерех пăхăннине(диктантапахаланăчухнехипекех) шутаилсехакламалла.

2.СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЧУВАШСКИЙ ЯЗЫК»

2 класраменверентнинешутаилсе, вулавурокесемпетачасыхантарсаачасенсыхануллакаласас, танласаанкарас, вуластатасырасмехелесенемалаллааталантармалла. Вуламалли, танламалли, сыхануллакаласапамалли, каласавахутшанмалли, сырмаллиханахтарусемсинетаянсавесемпесыханулланчелхетытаментерлесийепе (фонетика, лексика, морфологи, синтаксис, стилистика) усакурмапелнинелайахлатмаллиханахтарусемкулленйеркелемелле. Вулаттарна, пуплеветанлаттарна, сыхануллапуплевтутарна, сыртарнамайверенекенсенечелхентерлеенесене (аспекчесене) ансаттишкерме, челхеаслалахенкирлерехтерминесемпе, янтапелевесемпеусакурмаверентмелле.

Сыханулпапуплев. Пуплевёнпурнасрипелтереше. Текст.
Анатемапасыханманпредложенисенпуххипетанлаштарасси. Текстраменсинченкаланине (текстемине) палартасси. Текстатеминесыпака (пая) уйарасси. Пысакахмартекста, унанпайесенеятпарасси. Укерчексемпееслесси. Укерчексемтарахыйтусенехуравласси, предложенисемтавасси. Весенесырасси. Изложенисинченанлантарасси. Ыйтусенеушканпахуравлана, йыварорфограммасенеасархаттарнахыссанверентусепулашнипе 30-45 самахлатексттарахизложенисырасси.
Ачасенпурнасепесыханнатемасемпе (вайавыляни, варманаэкскурсиекайни, каматапулинпулашни, шкулсинчен) 4-5 предложенирентараканпечеккалавтавасси.
Пуплевэтикече. Сывлахсунни. Сывлахсунначухусакуракантараватлахсамахесемпесамахмайлашавесем. Паллашусамахесемпепредложенисем. Сапайлантавтумапелесси. Сывпуллашусамахесем.
Есхучесем. Ансатпелтерухайласси. Юлташпатнесырусырасси.
Самахйышнепуянлатасси, унпаусакурмапелнинесиреплетесси
Таван-хуранташаченесси: атте, анне, асанне, асатте, кукаси, кукамай, пичче, аппа, шаллам, йамак, кукка, манакка, инке, мучи, кинемей.
Тумтир, ата-пушмакячесем: пушмак, ата, самата, алса, алсиш, калуш, суха, кунча, кесье, карттус, майка, нуски, пиншак, тутар, кепе, сана, саппун, чалха, селек;
варам, кеске, илемле, капар, хитре, шукаль, аша, сам, пурсан, сарлака;
хыв, хывсаил, салт, тумеле, сетел, пет, кивел, тумлан, тахан.
Кил-сурттаврашепесыханнасамахсем: мунча, хапха, алак, картиш, карта, сурт, пурт, келет, пуса, сал, вите, лас, сарай, сенек, пуртум, вута, кухня, газ, плита, ванна, душ, туалет, кран, сивкеч (холодильник), шанткач (морозильник), пулем, пусма, картлашка, чурече, камака, форточка, сакай, урай, мачча, халап, стена, марье, юпа, чалан;
сулле, аша, хулан, сухе, таса, сарлака;
хуп, хупан, сурал, шал, тасат, су, ту.
Кил-суртрияпалаячссем: пичке, витре, чулмек, кашак, вилка, сара, сарасси, чаршав, текер, йеп, карта, хуран, турчка, кравать, кашак, тушек, сетел, пукан, шапар, михе, хутас, сесе, утиял, куслах, минтер, сытар, сите (ситти), сапала, сак, сатма, шарпак, кантак, хыслапукан, турилкке, чашак, шкап, щётка, стакан.
Килтикайак-кешекячесем, весемпесыханнаыттипуплевпайнекерекенсамахсем: хур, каркка, автан, чах, кавакал, кайак-кёшёк, хур-кавакал;
ырхан, хыткан, начар, мантар, самар;
чиклет, ават, какала, нартлат.
Килтивыльах-черлехячесем, весемпесыханнаыттипуплевпайнекерекенсамахсем: така, вакар, тиха, айар, кесре, качака, ут, лаша, ене, кушак, кролик, сурах, сысна, йыта, пару, анчак, путек, аса, ама, выльах, савар; секекен, сара, макла, самламас, аратла, майракалла, пете, хесер;
кул (лаша), мекер, вер, сыхла, чармала.
Кайак-кешекячесем: акаш, асан, весенкайак, кайакхурехуркайак, кавакарчан, касая, куккук, курак, парчакан, путене, сахан, серси, тамана, тари, тарна, уйап, улатакка, хурчка, чакак, чана, чекес, чепе, шанкарч, шапчак.
Пуласемпешывричерчунсенячесем, весемпесыханакаяныттипуплевпайесем: йытпулли, карас, карп, партас, сарттан, селенпула, сырмапулли, стерлек, шапа, шапавалчи, ырашпатри;
пуласа, валта, валча, караскулли, певепулли, таварлапула, пула, шурпи, ветепула.
Апат-симесячесем, весемпесыханакаяныттипуплевпайесем: апат, аш, икерче, йава, какай, канфет, керпе, кесел, компот, кукаль, лапша, макарон, манна, майар, мороженай, пата, печени, перемек, пыл, сахар, серте, пултаран, сет, чакат, сакар, самарта, санах, су, тавар, тапарча, турах, уйран, улма, хайма, чей, чуста, шарkку, шушка, яшка;
вир (тула, хуратул, селе) керпи, килтисакар, хурасакар, шурсакар, саврасакар, сакарчелли, самси, сакармагазине, купаста (сет) яшки, майартешши, панулми, калекле (чамарла) самарта, самартахапартни, аш (тапарча) кукли, хуранкукли, сака (чечек) пыле, ашапаче, сатмаикерчи, тапарча (серулми) икерчи, лапшаяшки, какайшурпи, керпеяшки, селекеселе, сырлакеселе, шевепата, улманимере, керпекле (типе) печени, катакласахар, сахарпесоке, тула (ыраш, селе) санахе;
ирхиапат, кантарлахиапат, касхиапат;
уйранусла, компотверет, варенипесер, пылюхтар, йусёкалать;
йусё, сулла, сусар, пылак, таварла, таварсар, тутла, йусек, пылла, сахарла;
сыртак, касак, татак, челе;

апатлан, апатлану.
Улма-сырла, пахчасимесячесем, весемпесыханаканыттипуплевпайесем: купаста, сухан, серулми, кишер, хаяр, помидор, йускашман, сахаркашмане, выльахкашмане, сарак, каван, ыхра, фасоль;
тутла, йусе, херху, пылак, шултра, пысак, вак, вете, сулла, лутра, чере, сетекле;
шавар, сумла, ситён, пис, кас, ларт, ак, пух, пустар, пулсасит,таварла, тат, ситентер;
макань, ниместарси, серсырли, хурансырли, улмусси, хамла, хамласырли, хавелсавранаш, хурасырла, хурлахан, чие, херлехурлахан, хурахурлахан;
кашмансески, йаран, кишерсеткене, купастакалчи, купастапусё, помидоркалчи, помидорсеткене, серулмиаври, серулмикупала, ыхрашале, хамлапахчи, хамласа, хаяркалчи, хевелсавранашпусе (саве).
Йывасячесем: авас, йамра, йелме, каврас, палан, пилеш, сака, самерт, сирек, сусе, тирек, хава, хуран, хыр, чараш, шалан, шешке, юман;
аваслах, йамралах, йелмейелтер, палансырли, паланлах, хурапилеш, пилешсупкаме, сакапыле, сакачечеке, сакалах, семертсески, сиреклех, суселех, тирекмамаке, тиреклех, хавахулли, хурамалах, хуранмилеке, хураншыве, хырлах, чарашлах, шалансырли,шешкемайаре, шешкелех, юманлах, юманйекеле.
Терлеусен-таранячесем: тула, ыраш, урпа, селе, парса, пари, кукуруза, вир, велтерен, пултран, маян, хупах, хаях, писен, армути, куршанак, кашкарути, утмалтурат, йытпырши, чараштарри;
йекел, хыр (юман) йекеле, качка, хуранкачки, качкалла, папак, чечекпапаке, папкалан, пучах, салака, хурлахансапаки, сеткен, хурансеткене, сеске, роза (сирень) сески, сескенелар, сескелен, сулса, сулсалла, сырла, сырлашыве, сырлаписне, турат, хунавтурат, туратла, тымар, йывастымаре, хула, хавахулли, хунав, чиехунаве, хунавварман, хунавяр, хурлаханхунаве, чечек, чечекйаране, чечексыххи, чечекелар.
Кампаячесем: кампа, аваскампи, маслакампи, серемкампи, тислеккампи, уплюнкка, уттути, хуранкампи, шанакампи, юманкампи, шуракампа, майракампи;симелликампа, наркамашлакампа, кампаса, кампанасуре, кампатат, кампаяшки.
Челхенеансаттишкересси, терминсемпеусакурасси
Алфавит. Саспаллисенячесемтатайерки. Усататахупасасасем. Хытататасемсесасасем.
Пер-персаспаллипепусланакансамахсенесловарьтешырасатупмаверентесси.
Самахсенеалфавитйеркипевырнастармаханахтарасси (пусламашсаспаллитарах).
Япаланапелтерекенсамахсем. Весене*кам?* тата*мен?* ыйтусемтарахтупасси.
Япалаеснепелтерекенсамахсем. Весене*ментавать? ментаве? ментуре?* ыйтусемтарахтупасси.
Япалантатаунанесенпаллинепелтерекенсамахсем, весене*менле?* ыйтутарахтупасси.
Самахсеневесенпелтерешесенекураушканласси. Хиреслепелтерешлесамахсем*(хура - шура, пысак - печек, сарлака - ансар, пылак -йусе).* Сывахпелтерешлесамахсем: *васка - хыпалан, кил - пыр, усал - хаяр, аван- лапах, илемле - хитре, чипер.*

Лексикапатематикаушканесем: а) тесячесем*(херле, сара, шура, хура, хамар, кавак*т.ыт.те;*сурен, тура, хала, ула, сара-хала*(лашасинчен); а) сыннахаклакансамахсем*(чипер, илемле, тирлейле, тарашулла, есчен, кахал, наян, мантар, начар*т.ыт.те).
Предложени. Пуплеврипредложенисенеуйарасси (маларахвереннинесиреплетесси). Предложениитеп (подлежащипесказуемай) татакесенчленесем (ячесенеасанмасар).
Терлекалапла (тытамла) предложенисемханахтарасси. Весене*(кам? мен? каман? менен? кама? мене? камра? менре? камран? менрен? кампа? менпе? камсар? менсер? камшан? меншен)* ыйтурисамахсемпеанлалатасси.
Пунктуаци. Предложенивеснепанча, ыйтутатакашкарупаллисемлартасси.
Орфографи. 1) Хытаусасасалласыпакесамахвесенчи [л'], [и'], [т'] сасасене*л, н, т*саспаллисемхыссансемселехпалли*(ь)* сырсапалартасси: *выльах, кукаль, супань, макань, халъ, ахалъ, макаль, шукаль; ларать, вылять, чупать, тарашать.*
2) Уйаракансемселехпалли*(ь)* сырасси: *марье, кесье, тухъя, Марье.*
3) Варамхупасассаикеперпексаспаллипепалартасси: ару-таванлахсамахесенче: *атте,анне, асатте, шаллам,*
аппа, кукка, манакка;
султалаквахачесенячесенче: *сулла, хелле, керкунне, суркунне;*
хальхивахатринумайлахисепри 3-мешсапатриглаголсенформисенче: *вулассе, вуламассе, еслессе, еслемессе, выляссе, вылямассе.*
4) Самахаперйеркерентеперйеркенекусарасси: *ма-ши-на, вы-ля, япа-ла, пе-лет-сем.*

5) Сынячепехушаматнетатаашшеятне, выльахсемпечерчунсенуйрамячесене, хула, ял, урам, юханшывячесенепысаксаспаллиренпусласасырасси: *ИвановаМарияВасильевна, МихайловИванВикторович, Мармар, Камлур, Улайкка, Аньяр, Хураска, Канаш, Шупашкар, Шурча, Савал, КесенСавал, Атал, Севе.*

6) Вырасчелхинченйышаннахаш-персамахсеневырасчелхинчипекехсырасси: *а) Миша, Наташа, Коля, Петя, Таня; а) машина, трактор, комбайн, завод, фабрика, самолёт, ракета; б) парта, учитель, директор; в) колхоз, ферма, сад, дыня, помидор; г) кухня, стакан, щётка.*
Тасатаилемлесырасси
Сыругигиениханахавесене (тересларма, тетрадехума, ручканатытмат.ыт.тепёлнине) сиреплетесси.
Печексаспаллисенейыварлахенченушканласа (5 ушкан) сырасси: *1) и, ш, г, п, т, й, н, р, у, у; 2) л, м, ц, щ, ь, ы; 3) а, а, ю, ф, д, б, я; 4) с, с, е, е, а, ч, ъ, в; 5) э, х, ж, к.*
Пысаксаспаллисенейыварлахенченушканласа (4 ушкан) сырасси: *1) Й, И, Ш, Ц, Щ, Ч, Ы,* Л, *М, А, А; 2) О, С, С, Х, Е, Ё, Ё, З, Э, Я; 3) Ж, У, У, Н, К, Ю, Р, В, Ф; 4) Г, П, Т, Б, Д.*
Тасатаилемле, терессырмалли**самахсем:** *алсиш, анне, аппа, асатте, атте, амарткайак, библиотека, больница, выльах, вырсарникун, герой, дежурнай, ешчӗк, ёӑка, журнал,йамак, кӗҫнерникун, керкунне, кесье, класс, класра, колхоз, коньки, комбайн, комбайнер, кукамай, кукаҫи, кукка, летчик, майка, мунча, панулми, пичче, ракета, самолёт, сулла, суркунне, тавайкки, тетрадь, трактор, тунтикун, тырпул, улмусси, учитель, учительница, ухе, физкультура, хелле, чах-чеп, шаллам, шаматкун, щётка, ытларикун, эрнекун, юланут, юнкун, ялав.*
1-мӗш класра вӗреннине аса илни.- 4 сехет. Предложени, сӑмах, сас палли
Сасӑ тата сас палли-21 сехет.
Алфавит. Уҫӑ сасӑсемпе хупӑ сасӑсем. Сывлӑх сунасси. Хытӑ уҫӑ сасӑсенче ҫемҫелӗх палли ҫырасси. Вӑрӑм хупӑ сасса икӗ пӗр пек сас палли ҫырса палӑртни. Тӑванлӑх – хурӑнташлӑх сӑмахӗсем. Вырӑс чӗлхинчен йышӑннӑ хӑш- пӗр сӑмахсене ҫырасси. Орфографи словарӗ. Сӑмах сыпӑкӗ.Сӑмахсене пӗр йӗркерен тепӗр йӗркене куҫарасси.Ыйтусене хуравласа ӳкерчӗк тӑрӑх калав ҫырасси
Сӑмах. Япала ячӗ-17 сехет.
Сӑмах Япала ячӗ Кам? Мӗн? ыйтуллӑ сӑмахсем.Кам? Мӗн? ыйтуллӑ сӑмахсем.Ҫыхӑнуллӑ пуплев 168 – мӗш хӑнӑхтару тӑрӑх калав туни.Пӗр япалана пӗлтерекен сӑмахсем.Япала нумайййине пӗлтерекен сӑмахсем. Ҫын ятне, хушаматне, ашшӗ ятне пысӑк сас паллинчен пуҫласа ҫырасси. Паллашу сӑмахӗсем. Выльӑх- чӗрлӗх ячӗсене пысӑк сас паллинчен пуҫласа ҫырасси. Хула, ял, юхан шыв ячӗсене пысӑк сас паллинчен пуҫласа ҫырасси
Ӗҫе пӗлтерекен сӑмахсем- 18 сехет. Глагол Мӗн тӑвать? Мӗн тӑваҫҫӗ.? ыйтури глаголсем.Мӗн тӑвать? Мӗн тӑваҫҫӗ? ыйтури глаголсем. Мӗн турӗҫ? Мӗн турӗ? ыйтури глаголсем. Хирӗҫле тата пӗрешкел пӗлтерӗшлӗ глаголсем.
Япала паллине пӗлтерекен сӑмахсем- 14 сехет.Япала паллине пӗлтерекен сӑмахсене мӗнле? ыйту лартса тупасси.Тӗсе пӗлтерекен сӑмахсем.Хирӗҫле пӗлтерӗшлӗ паллӑ ячӗсем (антонимсем).Пӗрешкел пӗлтерӗшлӗ паллӑ ячӗсем (синонимсем).
Предложени- 16 сехет.Пуплеве предложенисем ҫине уйӑрасси.Предложенин тӗп членӗсемпе кӗҫӗн членӗсем.Предложенин тӗп членӗсемпе кӗҫӗн членӗсем.Калуллӑ, ыйтуллӑ предложенисем. Кӑшкӑруллӑ предложенисем.
Вӗреннине пӗтӗмлетни-12 сехет.Сасӑсемпе сас паллисем: алфавит ҫинчен вӗреннине аса илсе пӗтӗмлетесси.Япала ячӗ, глагол тата паллӑ ячӗ ҫинчен вӗреннине аса илсе пӗтӗмлетесси.Предложени ҫинчен вӗреннине аса илсе пӗтӗмлетесси.

3. ТЕМАТИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «ЧУВАШСКИЙ ЯЗЫК»

№	Раздел теми сехет шуче	Урок теми	Сехет шуче
1	1-м.ш класра в.реннине аса илни 4 сехет	Предложении: сёмах: сасё: сас палли?	1
2		Предложении: сёмах: сасё: сас палли?	1
3		Предложении: сёмах: сасё: сас палли?	1
4		+ырса илни? «Манён юлташ – сунчёк»?	1
5	Саса тата сас палли – 11сехет	Алфавит?	1
6		«К.ркунне» темёпа калав =ырасси?	1
7		У=ё сасёсемпе хупё сасёсем?	1
8		Хытё у=ё сасёсемпе =ем=е у=ё сасёсем?	1
9		Хытё хупё сасёсемпе =ем=е сасёсем?	1
10		Хытё у=ё сасёллё сёмахсенче =ем=ел.х палли (ь) =ырасси?	1
11		Диктант «+ил м.нле пулать»?	1
12		Уйёракан =ем=ел.х палли (ь) =ырасси?	1
13		Вёрём хупё сасса ик. п.р пек сас палли =ырса палёртни?	1
14		Сёмах сыпёк.? Диктант Шупашкар?	1
15		Сёмахсене п.р й.ркерен теп.р й.ркене ку=арасси? Текст?	1
16	Самах. Япала яче – 12 сехет	**Сёмах? Япала яч.?**Кам? М.н? ыйтуллё сёмахсем?	**1**
17		Диктант Пыл ху=исем?	1
18		П.р япалана п.лтерекен сёмахсем?	1
19		Япала нумаййине п.лтерекен сёмахсем?	1
20		+ын ятне: хушаматне: ашш. ятне пысёк сас паллинчен пу=ласа =ырасси?	1
21		Паллашу сёмах.сем?	1
22		Выльёх- ч.рл.х яч.сене пысёк сас паллинчен пу=ласа =ырасси?	1
23		/керч.к тёрёх калав й.ркелесе =ырасси?	1
24		+ырса илни? Кампур?	1
25		Хула: ял: юхан шыв яч.сене пысёк сас паллинчен пу=ласа =ырасси?	1
26		П.лтер\ =ырасси?	1
27		Диктант? Юман?	1
28	Глагол – 9 сехет	Глагол? М.н тёвать? М.н тёва==.? ыйтури глаголсем?	1
29		/керч.ксем тёрёх план туса калав =ырасси%	1
30		М.н тур.=? М.н тур.? ыйтури глаголсем	1
31		Диктант? +ёлтёрсем ч.не==.?	1
32		Ыйтусене хуравласа п.ч.к калав =ырасси?	1
33		Хир.=ле тата п.решкел п.лтер.шл. глаголсем	1
34		Тав тёвасси?	1
35		+ырса илни? Надежда Павлова?	1
36		/керч.к тёрёх калав й.ркелесе =ырасси?	1
37	Палла яче – 10 сехет	Япала паллине п\лтерекен сăмахсене м\нле? ыйту лартса тупасси.	1
38		Япала паллине п\лтерекен сăмахсене м\нле? ыйту лартса тупасси.	
39		Япала паллине п\лтерекен сăмахсене м\нле? ыйту лартса тупасси.	

40		Диктант. Ирхине.	1
41		Т\се п\лтерекен с=махсем.	1
42		Изложени. Йыт=па ун=н м\лки.	1
43		Ёынна с=нлакан с=махсем.	1
44		Ёыру ёырасси.	1
45		Хир\ёле п\лтер\шл\ палл= яч\сем (антонимсем).	1
46		П\решкел п\лтер\шл\ палл= яч\сем (синонимсем).Диктант.	1
47	Предложени – 10 сехет	Пуплеве предложенисем ёине уй=расси.	1
48		Предложенин т\п член\семпе к\ё\н член\сем.	1
49		Сочинении. Ёуркунне ёывхарать.	1
50		Предложенин т\п член\семпе к\ё\н член\сем.	1
51		Предложени член\сем хушшинчи ёых=ну.	1
52		Диктант.	1
53		Изложении. Ч\р\п.	1
54		Калулл=, ыйтулл= предложенисем. К=шк=рулл= предложенисем.	1
55		+ырса илни? Тёвайккинче?	1
56		/керч.к тёрёх ыйтуллё предложенисем й.ркелесе =ырасси?	1
57	2 меш класра вереннине петемлетни – 12 сехет	Сасёсемпе сас паллисем: алфавит =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
58		Сасёсемпе сас паллисем: алфавит =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
59		Тĕрĕслев диктанчĕ. Шанчăклă юлташ.	1
60		Япала яч.: глагол тата паллё яч. =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси	1
61		Япала яч.: глагол тата паллё яч. =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси	1
62		Изложени? Ташё ёсти?	1
63		Япала яч.: глагол: паллё яч. =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
64		Япала яч.: глагол: паллё яч. =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
65		Предложени =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
66		Предложени =инчен в.реннине аса илсе п.т.млетесси?	1
67		Т.р.слев диктанч.? Коля?	1
68		Сочинени? 2-м.ш класри чи кил.шн. урок?	1